

בג"צ 5960/15 - פלוני נ' בית הדין הרבני האזורי חיפה

בג"צ 5960/15 - פלוני נ' בית הדין הרבני האזורי חיפה ואח'עליון

בג"צ 5960/15

פלוני

נגד

1. בית הדין הרבני האזורי חיפה

2. בית הדין הרבני הגדול

3. פלונית

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

[09.09.2015]

כבוד השופט ע' פוגלמן

כבוד השופטת ד' ברק-ארז

כבוד השופט מ' מזוז

בשם העותר:

עו"ד יאיר אבני, עו"ד לימור פורר

עתירה למתן צו על תנאי וצו ביניים

פסק-דין

השופטת ד' ברק-ארז:

1. העותר והמשיבה 3 (להלן: המשיבה) נישאו בנישואים אזרחיים בשנת 2002. בשנת 2010 הם ביקשו להתגרש, ולשם כך הסכימו לפנות להליך גישור שבמסגרתו הוסדרה, בין השאר, גם חלוקת הרכוש ביניהם. השניים פנו לבית הדין הרבני האזורי חיפה, המשיב 1 (להלן: בית הדין האזורי) אשר נתן תוקף להסכם (להלן: ההסכם), וכן טיפל בסידור הגט ביניהם בשנת 2011.

2. בשנת 2013 הגישה המשיבה תביעה לבית הדין האזורי ובה עתרה לבטל את אחד מסעיפי ההסכם, שנסב על חלוקת הרכוש, בטענה כי העותר התנהג במרמה ובחוסר תום לב והטעה אותה בעת החתימה עליו. טענותיה נגעו לחברה שהקים העותר בשנת 2007 והוא בעל המניות היחיד בה. במסגרת ההסכם ויתרה האישה על חלקה בחברה בתמורה לסכום מוסכם, אשר נקבע, כך נטען, בהתבסס על נתונים חשבונאיים שהציג העותר בדבר מצב החברה. טענת המשיבה היא שהעותר ידע כי הנתונים אינם משקפים את מצבה האמיתי של החברה.

3. בית הדין האזורי קבע כי "עקרונית יש לקבל את התביעה לביטול סעיף י' בהסכם הגירושין שאושר בבית הדין". עם זאת, הוא הוסיף וקבע שיש לקבל חוות דעת נוספת של מומחה בתחום ראיית החשבון ביחס לשווי החברה בזמן עריכת ההסכם. בית הדין האזורי אף הורה למשיבה להגיש תגובה לטענת חוסר הסמכות שהעלה העותר, בטרם יכריע בה (תיק 831109/3, החלטה מיום 11.1.2014).
4. על החלטה זו הגיש העותר בקשת רשות ערעור לבית הדין הרבני הגדול. בית הדין דחה את הבקשה (תיק 974398/1, החלטה מיום 17.8.2015), בקבעו כי החלטתו של בית הדין האזורי היא החלטה הצהרתית גרידא, אשר אינה מחייבת את העותר בהעברת כספים כלשהם, וייתכן כי לא תשנה בסופו של דבר מההסכם הקיים. עוד נקבע, כי לאחר שתינתן החלטה אופרטיבית בבית הדין האזורי יוכל העותר לערער עליה בזכות. בית הדין הרבני הגדול אף הוסיף, מבלי לקבוע מסמרות בדבר, כי סיכויי הטענות העומדות ביסודה של בקשת רשות הערעור אינם גבוהים. יצוין, כי מהחלטה זו עולה כי בית הדין האזורי נתן החלטה נוספת ביום 26.3.2014, אשר לא צורפה לעתירה, ולפיה ההחלטה מושא העתירה אינה מהווה פסק דין סופי בתיק.
5. טענותיו של העותר מכוונות, קודם כל, נגד החלטתו של בית הדין האזורי. טענתו הראשונה היא שלאחר דחייתה של טענת ההטעיה, דן בית הדין האזורי מיוזמתו בשאלה האם יש לבטל את ההסכם מחמת טעות, וזאת מבלי שניתנה לעותר הזדמנות לטעון ולהביא ראיות לעניין זה, ותוך פגיעה בכללי הצדק הטבעי. טענתו השנייה היא שבית הדין האזורי קבע שיש לבטל את ההסכם מחמת טעות, בהתבסס על הדין הדתי בלבד ולא לפי דיני החוזים, אף זאת תוך חריגה מסמכות.
6. בפי העותר גם טענות המופנות נגד החלטתו של בית הדין הרבני הגדול. לטענתו, אין טעם להמתין לפסק הדין הסופי בבית הדין האזורי, כאשר זה ממילא לא יוכל לעמוד בשל חריגה מסמכות ולא ירפא את הפגיעה הנטענת בכללי הצדק הטבעי.
7. דין העתירה להידחות על הסף. אף מבלי להידרש להיקף הביקורת על פסיקתם של בתי הדין הרבניים, אשר באופן עקרוני היא מצומצמת (ראו למשל: בג"ץ 580/11 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים (31.1.2011)), אין מקום למתן סעד במקרה שבו בעל הדין לא מיצה את ההליכים המתקיימים בהם. בעניינו של העותר טרם ניתן פסק דין סופי. במובן זה העתירה היא גם עתירה מוקדמת, וגם כזו שיש בה סעד חלופי המתבטא בחובה למצות את הליכי הערעור (ראו למשל: בג"ץ 8633/08 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול (26.10.2008)). אין צריך לומר שאיננו נוקטים כל עמדה לגופם של דברים.
8. סוף דבר: דין העתירה להידחות ללא צו להוצאות. ממילא נדחית גם הבקשה לצו ביניים.
- ניתן היום, כ"ה באלול התשע"ה (9.9.2015).